

KHOA HỌC GIÁO DỤC

BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TRONG GIAI ĐOẠN CÁCH MẠNG HIỆN NAY

PGS.TS. NGUYỄN VĂN Y^(*)

TÓM TẮT

Đội ngũ giảng viên là lực lượng quyết định đến chất lượng đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực, cập nhật kiến thức hàng năm của cán bộ lãnh đạo quản lý các cấp tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tại các Trường Chính trị. Vì vậy, bản lĩnh chính trị của giảng viên ảnh hưởng đến việc hình thành, củng cố, phát triển bản lĩnh chính trị của người học. Trong phạm vi bài viết, tác giả đề cập một số vấn đề về bản lĩnh chính trị, yêu cầu đối với bản lĩnh chính trị, giải pháp chủ yếu góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị của giảng viên Trường Chính trị trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

Từ khóa: bản lĩnh chính trị, giảng viên.

ABSTRACT

The contingent of lecturers working in political institutes is the decisive force for the quality of training, fostering human resources, annually updating the knowledge for leaders at all levels of provinces and cities directly under the Central Government. Therefore, the political steadfastness of the lecturers influences the formation, consolidation and development of the political steadfastness of learners. This article mentions a number of issues about and requirements for political steadfastness as well as the solutions that mainly contribute to improving the political steadfastness of lecturers of the political institutes in the current revolutionary period.

Key words: political steadfastness, lecturers.

Đội ngũ giảng viên Trường Chính trị có vai trò đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp cách mạng nước ta. Bởi họ có nhiệm vụ rất nặng nề và sứ mệnh vẻ vang là đào tạo bồi dưỡng cán bộ đương chức, cán bộ nguồn thành những cán bộ “vừa hồng vừa chuyên” để thực hiện

sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam trong điều kiện phát triển nền kinh tế thị trường, hội nhập, hợp tác quốc tế. Bản lĩnh chính trị của giảng viên ảnh hưởng đến việc hình thành, củng cố, phát triển bản lĩnh chính trị của người học.

^(*) Phó Giám đốc Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh

Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, đất nước ta đang trong quá trình hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, vừa đẩy mạnh việc thực hiện những cam kết trong cộng đồng ASEAN, các hiệp định thương mại tự do (FTA) với các nước và Hiệp định đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP); vừa ứng phó với những diễn biến phức tạp trên Biển Đông, Chiến tranh thương mại Mỹ - Trung và những vấn đề ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu mang tính toàn cầu và đại dịch Covid 19. Sự câu kết, chống phá của các thế lực phản động trong và ngoài nước cũng là những thách thức, ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh, tác động đến sự ổn định về chính trị và sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Những tác động mạnh mẽ cả tích cực lẫn tiêu cực từ nhiều phía của đời sống xã hội ảnh hưởng không nhỏ tới định hướng giá trị nhân cách của giảng viên, nhất là ảnh hưởng tới bản lĩnh chính trị, đòi hỏi bản lĩnh chính trị của đội ngũ giảng viên phải phát triển lên tầm cao mới.

1. Về bản lĩnh chính trị của giảng viên

Trong mối quan hệ thống nhất biện chứng với các thành phần khác của nhân cách, bản lĩnh chính trị là nhân tố trung tâm của nhân cách giảng viên, được cấu thành bởi nhận thức chính trị, tình cảm chính trị, niềm tin và ý chí chính trị đã phát triển đến trình độ nhất định, tạo nên năng lực làm chủ về chính trị của bản thân, được thể hiện tập trung ở mức độ vững vàng, kiên định, tích cực, kiên quyết trước những tác động tiêu cực từ môi trường bên ngoài. Bản lĩnh chính trị của giảng viên là kết tinh của quá trình đào tạo bồi dưỡng, rèn luyện lâu dài của Đảng, Nhà nước cùng

với sự nỗ lực phấn đấu tự tu dưỡng, rèn luyện của mỗi giảng viên trong quá trình học tập, giảng dạy, nghiên cứu khoa học và tổng kết thực tiễn.

Bản lĩnh chính trị của giảng viên bao gồm 4 thành tố: nhận thức chính trị; tình cảm chính trị; niềm tin chính trị và ý chí chính trị.

Nhận thức chính trị

Nhận thức chính trị là một thành tố cấu thành bản lĩnh chính trị của giảng viên, nhận thức chính trị không đơn thuần là hệ thống tri thức chính trị của giảng viên mà bao gồm cả vốn kiến thức chính trị và năng lực nhận thức chính trị.

Vốn kiến thức chính trị là hệ thống những quan điểm lí luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam được giảng viên nghiên cứu, quán triệt, học tập và trở thành tài sản trí tuệ cùng với những kinh nghiệm trong hoạt động thực tiễn.

Vốn kiến thức chính trị vừa là nền tảng cơ sở, vừa là công cụ, phương tiện đặc biệt của năng lực nhận thức chính trị. Đây là khả năng tiếp thu, phân tích, đánh giá, vận dụng những kiến thức chính trị mới, phân biệt được bản chất cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng ta với những luận điệu, quan điểm, hành vi sai trái, thù địch, phản động.

Tình cảm chính trị

Trong bản lĩnh chính trị của giảng viên không thể thiếu tình cảm chính trị, một nhân tố có vai trò rất quan trọng, bởi nó là hệ thống những xúc cảm bền vững, là thái độ, sự nhiệt huyết, mối quan tâm của giảng viên đối với hệ thống chính trị, chế độ chính trị, với Đảng

và hệ tư tưởng của giai cấp công nhân. Tình cảm chính trị góp phần rất quan trọng vào quá trình hình thành, củng cố hệ thống động cơ chính trị của giảng viên.

Niềm tin chính trị

Là một hiện tượng đặc biệt, kích thích trực tiếp con người hoạt động, niềm tin chính trị của giảng viên hình thành trên cơ sở hiểu biết sâu sắc về hệ thống lí luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, về chế độ xã hội chủ nghĩa. Đối với giảng viên, khi đã tin vào một vấn đề, một đối tượng nhất định thì vấn đề đó, đối tượng đó trở thành chân lí, thành mục tiêu phấn đấu và kiên quyết thực hiện cho bằng được. Thiếu niềm tin, con người không thể có động lực và quyết tâm để tiến tới thành công được. Do vậy, nếu giảng viên thiếu niềm tin vào chân lí khoa học, thiếu niềm tin vào sự biến đổi và phát triển của người học thì họ sẽ thất bại trong nghề nghiệp, những lý lẽ mà họ đưa ra không đủ sức thuyết phục, truyền cảm hứng và tạo ra niềm tin cho người học.

Ý chí chính trị

Ý chí chính trị của giảng viên là một quá trình tự điều khiển các hành vi, hành động, huy động mọi sức lực, trí tuệ của bản thân để khắc phục khó khăn, vượt qua trở ngại nhằm đạt tới mục tiêu, lí tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Giảng viên không có ý chí chính trị cao sẽ rơi vào chủ nghĩa cá nhân, tách khỏi hàng ngũ của những “kiến trúc sư tâm hồn” và đứng về phía chống lại Đảng, Nhà nước, chế độ và nhân dân. Giảng viên có ý chí chính trị cao mới có quyết tâm, tích cực, chủ động tìm tòi, phát hiện và vận dụng nhiều

phương pháp, dạy học phù hợp có tính khoa học và khả thi để chuyển ý chí chính trị của bản thân thành quyết tâm, ý chí, niềm tin sắc son của người học.

Mỗi nhân tố trên có vai trò tương đối độc lập với nhau, nhưng chúng đều vận động, phát triển trong mối quan hệ thống nhất biện chứng, tác động thúc đẩy lẫn nhau, hòa quyện vào nhau và với các phẩm chất khác của nhân cách tạo thành bản lĩnh chính trị của giảng viên Trường Chính trị giai đoạn cách mạng hiện nay.

2. Yêu cầu bản lĩnh chính trị của giảng viên giai đoạn cách mạng hiện nay

Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, đất nước ta đang kiên trì đường lối đổi mới, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, tăng cường hợp tác, hội nhập khu vực và quốc tế. Những tác động cả tích cực và tiêu cực của quá trình hội nhập, hợp tác quốc tế đang hàng ngày, hàng giờ ảnh hưởng đến mọi mặt đời sống xã hội, đến sự nghiệp xây dựng vào bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, trong đó có lĩnh vực đào tạo, bồi dưỡng cho cán bộ, công chức, viên chức tạo nguồn nhân lực cho hệ thống chính trị nước ta. Để đáp ứng nhu cầu nhiệm vụ giai đoạn cách mạng hiện nay, đòi hỏi bản lĩnh chính trị của giảng viên phải phát triển toàn diện về chất cũng như về lượng, đó là:

Nhận thức chính trị sâu sắc, nhạy bén

Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, giảng viên phải có vốn kiến thức, kinh nghiệm thực tiễn phong phú, toàn diện, đặc biệt là phải hiểu biết sâu sắc, có hệ thống lí luận Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trên cơ sở đó,

giảng viên phải xây dựng và phát triển năng lực nhận thức ở trình độ cao, nhạy bén, linh hoạt trong việc phân biệt rõ bạn - thù, đối tác - đối tượng, lợi - hại, nhận biết và phân biệt rành mạch những luận điệu, quan điểm xuyên tạc, sai trái, thù địch, phản động làm cơ sở để đấu tranh, phòng ngừa những ảnh hưởng tiêu cực của nó đến công tác đào tạo bồi dưỡng; đồng thời giúp cho người học có định hướng chính trị đúng đắn trong việc tham gia vào các quá trình đào tạo, bồi dưỡng cập nhật kiến thức hàng năm dành cho cán bộ lãnh đạo quản lý các cấp.

Tình cảm chính trị rõ ràng, minh định

Là một hiện tượng mang đậm dấu ấn chủ quan của cá nhân, tình cảm chính trị phản ánh mối quan hệ giữa các hiện tượng chính trị - xã hội liên quan đến các rung động của người giảng viên thông qua các trải nghiệm thực tiễn trong từng tình huống cụ thể gắn với thực hiện chức trách và nhiệm vụ được phân công. Tình cảm chính trị biểu hiện ở thái độ chủ quan của giảng viên đối với chế độ chính trị, đường lối, chủ trương của Đảng, luật pháp và các thiết chế chính trị.

Niềm tin chính trị sắt đá

Để trao truyền và lan tỏa được niềm tin khoa học của giảng viên sang người học, hình thành, phát triển, củng cố niềm tin cộng sản chủ nghĩa ở người học, giảng viên phải có niềm tin sắt đá dựa trên thế giới quan khoa học, phương pháp biện chứng và sự hiểu biết đến độ sâu sắc lí luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng ta. Nếu tự bản thân không có niềm tin vào những điều mình nói thì giảng viên không thể thuyết phục, không thể hình thành,

củng cố niềm tin cho người học được. Đồng thời, mọi lời nói phải đi đôi với việc làm, lý thuyết phải gắn liền với thực tiễn. Trong sự phức tạp của tình hình thế giới hiện nay, giảng viên càng phải có niềm tin sắt đá vào mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Mục tiêu, lý tưởng đó phải trở thành nguyên tắc bất di bất dịch trong hoạt động nghề nghiệp của giảng viên, làm cơ sở để chuyển hoá, hình thành và củng cố niềm tin cho người học.

Ý chí chính trị kiên cường

Trên cơ sở nhận thức sâu sắc lý luận khoa học, thái độ chính trị rõ ràng và niềm tin cộng sản chủ nghĩa, giảng viên phải có ý chí chính trị kiên cường. Biểu hiện ở việc, giảng viên phải có khả năng tự điều khiển, điều chỉnh hành vi chính trị, kiên quyết khắc phục khó khăn, vượt qua những cám dỗ của lối sống thực dụng, những ham muốn vật chất và quyền lực để phấn đấu, thực hiện cho được mục tiêu, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Với chức trách vai trò là một giảng viên Trường Chính trị cần thực hiện nghiêm túc chức năng, nhiệm vụ của Trường Chính trị tỉnh thành phố trực thuộc Trung ương theo quy định 09-QĐ/TW ngày 13 tháng 11 năm 2018 của Ban chấp hành Trung ương.

Những yêu cầu cơ bản trên đây đối với bản lĩnh chính trị của giảng viên Trường Chính trị là một thể thống nhất hữu cơ không thể tách rời; đồng thời cũng là những tiêu chí cơ bản để xem xét, đánh giá, củng cố, phát triển bản lĩnh chính trị của đội ngũ giảng viên. Thực hiện tốt những yêu cầu cơ bản này là vấn đề có nguyên tắc trong xây dựng, nâng cao bản

lĩnh chính trị cho đội ngũ giảng viên trong giai đoạn cách mạng hiện nay của Trường Chính trị.

3. Một số giải pháp chủ yếu nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ giảng viên

Để góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ giảng viên, phải thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, ở nhiều cấp, nhiều ngành khác nhau và cần phải được nghiên cứu kỹ lưỡng hơn, song trước hết cần tập trung thực hiện tốt các giải pháp chủ yếu sau:

Một là, nâng cao nhận thức về vai trò, chức năng, nhiệm vụ của giảng viên Trường Chính trị là giảng dạy, nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn và không ngừng học tập chuyên môn, trình độ lý luận chính trị, nghiệp vụ và nghiên cứu thực tế.

Hai là, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên tại Trường Chính trị. Coi trọng kết hợp chặt chẽ việc trang bị kiến thức toàn diện, kiến thức chuyên môn với bồi dưỡng tình cảm chính trị, tăng cường thế giới quan khoa học, niềm tin chính trị, ý chí chính trị cho người học. Từ đó tạo sự thống nhất giữa nhận thức và hành động trong việc thực hiện chức năng và nhiệm vụ được phân công.

Ba là, phát huy vai trò nòng cốt và xây dựng các Trường Chính trị vững mạnh toàn diện, đặc biệt là vững mạnh về chính trị.

Bốn là, tiếp tục thực hiện tốt cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”, chú trọng học tập và làm theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Năm là, Đảng và Nhà nước cần tiếp tục

hoàn thiện cơ chế, chính sách, nhất là chính sách đãi ngộ thích hợp tạo động lực thúc đẩy quá trình rèn luyện, tu dưỡng nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ giảng viên Trường Chính trị hiện nay.

Kết luận

Bản lĩnh chính trị của giảng viên gồm: nhận thức chính trị; tình cảm chính trị; niềm tin chính trị và ý chí chính trị cần phải có của mỗi giảng viên Trường Chính trị trong giai đoạn hiện nay nhằm góp phần đào tạo, bồi dưỡng và cập nhật kiến thức hàng năm cho cán bộ lãnh đạo các cấp của tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, đồng thời cũng đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, gắn với xây dựng thành phố thông minh; trở thành một trong những giải pháp phát huy hiệu quả các nguồn lực, tạo động lực cho thành phố phát triển nhanh và bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu lần thứ XI nhiệm kỳ nhiệm kỳ 2020-2025*. Hà Nội: Nhà xuất bản Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.
2. Học Viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2018). *Chính trị học* (Giáo trình cao cấp Lý luận chính trị). Hà Nội: Nhà xuất bản Lý luận chính trị.
3. Nguyễn Phú Trọng, Trần Xuân Sâm (2003). *Luận cứ khoa học cho việc nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia.